

faktisk som eksempel, at man blandt palæstinenserne påberåbte sig hjemvendelsesretten.

Kl. 13.45

Jeg har faktisk lidt lyst til at minde ministeren om, at det er en af FN-resolutionerne, og den indgår i Saudi-Arabiens fredsudspil, at ud fra de der forhandlede udspil, der har været om, hvordan Right of Return skulle varetages, har det da selvfølgelig været en kolossal udfordring, som man ikke kan kalde krigerisk fra den anden side, at israelerne tillader hvem som helst at komme ind og få statsborgerskab i Israel, bare man har en oldemor, der er jødisk, hvorimod folk, der har boet i området og oven i købet er beskyttet af FN-resolutionen eller burde være det og dermed altså af folkeretten, bliver afvist, som om det er nogle krigeriske, hånlige nogle, som dermed demonstrerer, at man ikke anerkender staten Israel, når man faktisk vil leve op til det.

Jeg vil godt lige bede ministeren om også her at respektere folkeretten så meget, så vi er sikre på, at i hvert fald den danske regering mener, at den skal gælde.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil egentlig godt retorisk spørge fru Margrete Auken: Hvor er sudetertyskerne i dag? Hvor er de polakker, der blev bevæget væk fra Hviderusland? Hvor er de tyskere, som blev bevæget væk fra Wroclau? Hvor meget har Europa respekteret hjemvendelsesretten? Jeg spørger bare. Mig bekendt har vi ikke gjort det.

Så siger vi, at så skal hjemvendelsesretten respekteres i Mellemøsten. Ja, og det er også en del af forhandlingsgrundlaget. En af de ting, der skal forhandles, er hjemvendelse: hvor mange, hvor eller erstatning? Det er et af emnerne ved forhandlingsbordet, ligesom Jerusalems fremtidige status er et af emnerne ved forhandlingsbordet. Det er altså ikke løst, men det ligger der, og derfor går vi da også ind for, at det skal forhandles på plads og have en løsning.

Men det, jeg så, var ren propaganda i retning af, at det er de forkerte mennesker, der bor i Israel. Det kan man godt have en mening om, men det betyder så også, at man får skabt den stemning, hvor man siger: Vi må smide de forkerte ud. Og så får man den fornemmelse, som hr. Khader var inde på, at vi er udsat for en besættelsesmagt, der sidder imellem Middelhavet og Vestbredden. Men FN har jo anerkendt, at den, der sidder mellem Middelhavet og Vestbredden, er staten Israel, som FN selv har oprettet.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg har sådan set langt hen ad vejen forståelse for udenrigsministerens opfattelse af, at et observatørkorps i hvert fald kræver accept fra begge parter. Og jeg noterede mig også, at ministeren direkte sagde, at det var jo Israel, som har sat sig imod det observatørkorps.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge udenrigsministeren: Hvad tror udenrigsministeren grunden er til, at Israel er imod det observatørkorps? Er det for at få frie hænder?

Vi har jo set her på det sidste, hvordan man også har fjernet pressen fra de områder, man er gået ind i, for at forhindre, at det bliver dækket. Vi har også set eksempler på, hvordan den israelske hær, var det i går eller i forgårs, skød direkte ind i ubevæbnede fredsvagter, skød mod deres fødder.

Er det for at undgå, at der er opmærksomhed om den slags ting foretaget af den israelske hær, at man smider pressen ud af områderne? Og ønsker man ikke et observatørkorps ind, der kan fortælle, hvad der i virkeligheden foregår?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Vi går ind for, at der kommer et observatørkorps. Vi har også derfor forlænget vores tilstedeværelse i TIPH'en i Hebron. Det er vigtigt, at der er øjne på, som kan se, hvad det er, der foregår, for det kan trods alt betyde, at nogle holder sig tilbage fra at gøre noget, de ellers ville have gjort. Derfor går vi ind for det. Men det kræver jo, som hr. Søren Søndergaard, havde jeg indtryk af, også åbnede for, at det er begge parter, der accepterer det; ellers kan det ikke komme til at fungere.

Og det, der sker fra israelsk side, hvis jeg skal prøve at give en forklaring på, hvorfor de er så skeptiske over for internationale observatørkorps og fredskorps og det ene og det andet, er, at de jo har en meget dårlig erfaring, for i en af de krige, der kom, stod FN jo imellem som fredsvagter, om man så må sige, men da den arabiske hær nærmede sig, flyttede man sig jo bare. Og det vil sige, at de havde stølet på, at FN var imellem, og at Israel derfor ikke kunne komme ud for et overraskelsesangreb. Men da de arabiske styrker nærmede sig – jeg tror, det var i 1973 – så trak FN-folkene sig bare tilbage og lod dem passere.

Derfor ligger der er utryghed ved internationale garantier i Israel. De har jo kun den stribe land, hvor de hurtigt kan blive rullet i havet. Det er forklaringen, som jeg prøver at give hr. Søn-